

Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

Mirosława Zabilska-Kunek

**Środowiskowe i kulturowe uwarunkowania
rybołówstwa ludów wybrzeży Bałtyku
w V–IV tysiącleciu przed Chrystusem
na przykładzie osady w Dąbkach, stan. 9
(gm. Darłowo)**

Rzeszów 2014

COLLECTIO ARCHAEOLOGICA RESSOVIENSIS
TOMUS XXXII

COLLEGIUM EDITORUM

Sylwester Czopek, Michał Parczewski,
Andrzej Pelisiak, Zbigniew Pianowski, Andrzej Rozwalka,
Aleksander Sytnyk, Marcin Wołoszyn

Recenzent
Daniel Makowiecki

Redaktor tomu
Mirosława Zabilska-Kunek

Redakcja techniczna
ZIMOWIT

Korekta
Redakcja, Mirosława Zabilska-Kunek

Tłumaczenie na język angielski
Mikołaj Lisowski

Ilustracja na okładce
Szymon Kunek

© Copyright by Fundacja Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego

© Copyright by Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

© Copyright by Zimowit

FUNDACJA

RZESZOWSKIEGO OŚRODKA
ARCHEOLOGICZNEGO

UNIwersYTET
RZESZOWSKI

ISBN 978-83-7667-183-3

Wydawca

Oficyna Wydawnicza „Zimowit” sp. z o.o.
35-604 Rzeszów, ul. Zimowit 6/5
e-mail: oficyna.zimowit@gmail.com

SPIS TREŚCI

1. Zagadnienia wstępne	11
1.1. Zakres pracy i kryteria doboru zbiorów archeoichtiologicznych	12
1.1.1. Zakres przestrzenny	12
1.1.2.1. Zakres chronologiczny	13
1.1.3. Kryteria doboru zbiorów archeoichtiologicznych	14
1.2. Stan badań nad uwarunkowaniami środowiskowymi i kulturowymi rybołówstwa strefy nadbałtyckiej w V–IV tys. BC	15
1.3. Cel pracy	18
1.4. Warunki klimatyczne i hydrologiczne strefy nadbałtyckiej w V–IV tys. BC	18
1.4.1. Klimat okresu atlantyckiego i subborealnego	19
1.4.2. Dynamika zmian sieci wód śródlądowych	19
1.4.3. Morze Litorynowe	20
1.5. Kontekst archeologiczny	22
2. Podstawy metodyczne badań archeoichtiologicznych	24
2.1. Identyfikacja gatunkowa	24
2.2. Skład anatomiczny	27
2.3. Rekonstrukcja długości całkowitej i masy	29
2.4. Sezon śmierci ryb	35
2.5. Analiza przestrzenna i stratygraficzna	37
3. Charakterystyka kontekstowo-tafonomiczna oraz wyniki badań materiałów archeoichtiologicznych ze stanowiska 9 w Dąbkach	45
3.1. Zbiór standardowy	48
3.1.1. Identyfikacja gatunkowa	49
3.1.2. Skład anatomiczny	51
3.1.3. Długość całkowita i masa ryb	51
3.1.4. Sezon śmierci (połowu) ryb	60
3.2. Dane archeoichtiologiczne w układach przestrzennych i stratygraficznych	60
3.2.1. Strefa brzegowa	62
3.2.1.1. Identyfikacja gatunkowa	64
3.2.1.2. Skład anatomiczny	69
3.2.1.3. Rekonstrukcja długości całkowitej i masy	69
3.2.2. Strefa torfowiskowa	70
3.2.2.1. Identyfikacja gatunkowa	70
3.2.2.2. Skład anatomiczny	73
3.2.2.3. Rekonstrukcja długości całkowitej i masy	77

3.2.3. Analiza porównawcza	88
4. Charakterystyka kontekstowo-tafonomiczna oraz dane archeoichtiologiczne z pozostałych stanowisk strefy nadbałtyckiej	90
4.1. Stanowiska mezolityczno-neolityczne strefy zachodniobałtyckiej	90
4.1.1. Skateholm I i II	90
4.1.2. Ertebølle	97
4.1.3. Krabbesholm II	99
4.1.4. Lystrup Enge	102
4.1.5. Ringkloster	103
4.1.6. Schlamersdorf, stan. 5	105
4.1.7. Heidmoor i Oldesloe-Wolkenwehe	106
4.2. Stanowiska neolityczne strefy zachodniobałtyckiej i południowobałtyckiej	107
4.2.1. Brześć Kujawski, stan. 3	107
4.2.2. Osłonki, stan. 1	108
4.2.3. Anneberg	109
4.2.4. Bistoft, stan. 11	110
4.2.5. Siggeneben-Süd, stan. 12	110
4.2.6. Niedergörne	111
4.2.7. Högmossen, Fräkenröningen i Södra Mårtsbo	112
4.3. Stanowiska paraneolityczne strefy wschodniobałtyckiej	115
4.3.1. Mszano, stan. 14	115
4.3.2. Dudka, stan. 1	116
4.3.3. Szczepanki, stan. 8	117
4.3.4. Šventoji, stan. 1B, 2B, 3B, 4, 23 i 26	120
4.3.5. Zvidze i Osa	125
4.3.6. Riigiküla I–IV, Kudruküla, Kaseküla i Tamula	127
5. Środowiskowe i kulturowe uwarunkowania rybołówstwa w V–IV tys. BC	131
5.1. Wpływ ekosystemu	132
5.2. Sezonowość	136
5.3. Metody i narzędzia stosowane w rybołówstwie	138
5.4. Udział rybołówstwa w cyklu zajęć całorocznych oraz konsumpcja mięsa ryb	143
Podsumowanie	149
Literatura	151
Źródła internetowe	161
Summary	162
Wykaz tabel	167
Wykaz rycin	171
Aneks 1. Dąbki, stan. 9, woj. zachodniopomorskie. Szczegółowy katalog kontekstowy materiałów archeoichtiologicznych	177
Aneks 2. Katalog kontekstowy zbiorów archeoichtiologicznych	194
Aneks 3. Katalog materiałów archeologicznych	199